

"Gökyüzü bir ağız, bütün yıldızlar birer kelime-i hikmet-nüma, birer nur-i hakikat-eda ve arz bir kafa; ber ve bahr birer lisan ve bütün hayvanat ve nebatat birer kelime-i tesbih feşan suretinde arz-ı didar eder." cümlesiniz açıklar mısınız?

Sema dairesi bir kafa, yıldızlar, güneşler, aylar ve gezegenler ise birer ağız, bunlara takılan hikmet ve faydalar ise bu ağızdan dökülen kelimeler ve cümleler hükmündedir. Evet bugün astronomi ilmi sema dairesinin sayısız hikmet ve gizemlerini çözüp, insanlığın nazarına takdim ediyor.

Güneşin içindeki bileşimlerden tutun, dünyanın milim eğikliğinden, mevsimlerin oluşmasına karşı semanın binlerce sırlarını bilimsel metotlarla ifşa ediyorlar. Sema dairesindeki bütün bu sırlar ve hikmetler **Hakim** ve **Azim** olan bir **Müdebbiri** bize gösterip, ispat ediyor. Nasıl yeryüzündeki her bir bitki ve hayvan sayısız hikmet ve maslahat dilleri ile Allah'ı bize isimleri ile tanıtıyor ise, aynı şekilde sema dairesi de yıldızlar ve gezegenlerin o harika sistemleri ve kusursuz manevralar dili ile Allah'ı bize farklı isimlerle tanıtıyorlar.

Evet, konuşmak **hal** ve **kal** olmak üzere iki türdür. **Kal dili**, normal kafa ve ağız ile yapılan konuşmadır. İnsanların konuşması gibi. Bir de **hal dili** ile konuşmak vardır. Mesela dilencinin elini açıp tevekkülüne durması, bir talep ve istemektir, yani konuşmaktır. İşte insan nasıl kal dili ile yani kafa ve ağız ile Allah'ı zikir ve tesbih ediyor ise, bütün kainat ve mahlukat da hal dili Allah'ı zikir ve tesbih ediyorlar. Yani onun isim ve sıfatlarının manasını ve haşmetini kainata hikmet ve hal dili ile ilan ediyorlar.

Bu noktadan sema ve içindeki yıldız ve sair unsurlar aynen insanın, kafa ve ağız ile konuşması gibi, hal dilleri ile Allah'ın azamet ve haşmetini bizlere fasih bir lisan ile bildirip ilan ediyorlar.

Sema bir kafa ise, yıldız ve galaksiler bu kafadan çıkan kelimeler ve cümleler gibidir. Bu kelime ve cümlelerin konusu ise Sanatkarının azamet ve haşmetini ilan etmektir. Hayatı ve şuuru olmayan bu mahlukat, bir nevi hayatlı ve şuurlu gibi konuşturuluyor.

Nasıl ki, sema kafa olunca, yıldız ve galaksiler onun kelimesi oluyor ise, **dünya ve zemin kafa farz edilirse**, bu kez zemindeki bitki ve hayvanlar kelime ve cümle oluyorlar. Semada Celal ismi galipken, zeminde Cemal ismi galip tecelli ediyor.

Özet olarak, ister semada olsun, ister zeminde olsun, her şey ve her mahluk

Allah'a Şuurlu bir insan gibi ibadet ve tesbihte bulunuyor. Allah'ın isim ve sifatlarnı kainatta ilan ve izhar vazifelerini g6r6yorlar.